

ROMAN VORMGEVEN

MET MICROSOFT PUBLISHER

Bert Oosterhout

ROMAN VORMGEVEN MET MICROSOFT PUBLISHER

Uitgeverij Minuskel

Copyright © 2025 Bert Oosterhout

Alle rechten voorbehouden

Omslagillustratie: *Instruction for falling apart*, Bert Oosterhout 2022

Redactie en advies: Louise de Wit

Uitgeverij Minuskel, via Brave New Books

Non-fictie

ISBN: 9789465124155

Versie : 1 februari 2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

INHOUD

0	Inleiding	7
1	De gedachte achter een dtp-programma	12
2	Een nieuw project in MS-Publisher	14
3	Papierformaat kiezen	18
4	Bladspiegel bepalen	21
5	Tekst importeren	25
6	Tekst opmaken	28
7	Pagina's toevoegen en tekst indelen	38
8	Paginanummering	44
9	Afwerking	49
10	Voor- en nawerk	55
11	Controle en het uploaden van het binnenwerk	60
12	Het omslag ontwerpen	64

0 INLEIDING

Voor wie?

Dit is een boek voor iedereen die een roman of een verhalenbundel wil uitbrengen via een selfpub-platform zoals Brave New Books of Lulu, en die daarbij de verantwoordelijkheid krijgt om het fysieke boek vorm te geven. Het gaat hier dus niet om de vormgeving van een e-book – dat is een heel andere tak van sport.

De meeste mensen weten niet hoe een boek er gewoonlijk uitziet. In elk geval niet wanneer het gaat over dingen als het aantal regels op een pagina, over de manier waarop woorden worden afgebroken of over de precieze indeling van de bladzijden die aan de hoofdtekst vooraf gaan. Een gemiddelde lezer *hoeft* dit ook allemaal niet te weten, maar iemand die een boek gaat vormgeven moet wel een idee hebben over wat 'gewoon' is. Pas dan kan hij ervoor kiezen om daarvan af te wijken of juist niet. Dit boek gaat dus niet alleen over het gebruik van de software om een roman vorm te geven, maar vooral ook over de vraag: *hoe ziet een roman er eigenlijk uit?*

Grote uitgeverijen hebben professionele grafici in dienst, die precies weten hoe een roman eruit hoort te zien. Zij werken met software die het mogelijk maakt om ieder aspect van de vormgeving onder controle te houden. Dit is dure software en er is een flinke tijdsinvestering voor nodig om er goed mee te leren werken. Grafische vormgeving is een vak.

Selfpubbers streven niet naar een kunstwerk van grafische vormgeving. Het doel is juist om het boek er precies zo uit te laten zien als de boeken van de gerenommeerde uitgeverijen.

De praktijk wijst uit dat de meeste niet-grafici daar niet zo goed in slagen. Via de knop 'inkijkexemplaar' op de site van Bol.com is het vaak mogelijk om te zien hoe een boek is vormgegeven. Vaak kun je bij een selfpub boek in één oogopslag zien dat het 'anders' oogt. Aan de opmaak is te

zien dat het geen bewuste keuze is om af te wijken van de standaard, maar simpelweg te weinig kennis van de manier waarop een roman er uit hoort te zien. Dat is jammer, want op die manier kan een mogelijke koper/lezer een boek laten passeren om redenen die helemaal niets te maken hebben met de inhoud van het werk of met de schrijfkwaliteiten van de maker.

Dit boek is daarom bedoeld voor iedereen die een roman wil uitgeven (of bijvoorbeeld een verzameling korte verhalen) die wat betreft de vormgeving zo nauw mogelijk aansluit bij een roman zoals die door een professionele uitgeverij op de markt wordt gebracht.

Dit boek is minder direct toepasbaar als je een kinderboek wilt uitgeven, een dichtbundel of een boek met veel illustraties. Deze boeken stellen andere eisen aan de vormgeving. Maar ook in dat geval kan je met dit boek een begin maken met grafische vormgeving door middel van gespecialiseerde software.

Waarom?

De platforms die je in staat stellen om zelf je boek uit te geven, voorzien je doorgaans van aanwijzingen om je tekst op te maken in Microsoft Word. Van het Word-document maken zij dan een pdf-bestand. Je boek is dus de gedrukte – eigenlijk: geprinte – en gebonden pdf.

Iedereen die wel eens heeft geprobeerd een boek op te maken in MS-Word weet dat dat een vrijwel onmogelijke opgave is. Dat komt omdat het een tekstverwerkingsprogramma is: het is niet ontworpen om een boek te lay-outen. Daar zijn speciale programma's voor, de zgn. dtp-programma's. Dtp staat voor Desk Top Publishing. De bekendste zijn Adobe Indesign en *QuarkXpress*.

De onderdelen waar het vormgeven bij tekstverwerkers fout gaat zijn de spatiering tussen de woorden en de manier waarop woorden worden afgebroken. Dit levert vaak een pagina op met 'gaten', plaatsen